

Digitaliserings- og forvaltningsdepartement

Postboks 8004 Dep.
0030 Oslo

Oslo, 27.05.2024

Deres ref.: 24/868, Vår ref.: 24/501

Saksbehandler: Øyvind Woxmyhr Bersaas

Seksjon for Nasjonalregnskap

Høringssvar - NOU 2024:1 Definisjon og registrering av ideelle velferdsaktører

Utvalget foreslår en juridisk definisjon av ideelle velferdsaktører, som inntas i en lov om registrering av ideelle velferdsaktører. Registrering er frivillig, og bare enheter som ønsker å drive offentlig finansierte velferdstjenester skal ha rett til å registrere seg. Utvalget anbefaler at definisjonene brukes av offentlige myndigheter i forbindelse med anskaffelser og tilskuddsordninger mv. reservert for ideelle velferdsaktører.

Utvalgets definisjon er delvis overlappende med definisjonene av ideell sektor i nasjonalregnskapsregelverket (SNA/ESA), og FNs håndbok om frivillige og ideelle organisasjoner. Felles for definisjonene er at de bygger på et begrep om aktører uten fortjenesteformål («non-profit institutions», NPIs). Den foreslåtte definisjon av ideelle velferdsaktører er likevel ikke fullt ut sammenfallende definisjonen av sektoren ideelle organisasjoner i nasjonalregnskapet.

- *Utvalgets definisjon* omfatter alle enheter som er «non-profit» og som har et sosialt formål. Utvalget bruker begrepet «velferdstjenester», men det er ikke klart om det betyr at en også skal avgrense til bestemte næringer som f.eks. helse-, omsorg og undervisningstjenester.
- *I nasjonalregnskapet* er sektoren ideelle organisasjoner en oversettelse av «non-profit institutions serving households» (NPISH), som består av enheter som er uten fortjenesteformål, driver tjenesteproduksjon rettet mot husholdningene og som i tillegg driver ikke-markedsrettet produksjon. Ideell sektor i nasjonalregnskapet er derfor en noe smalere avgrensning, der enheter uten fortjenesteformål som anses å drive markedsrettet ikke inngår. Disse plasseres i stedet i foretakssektoren. Det er derimot ingen begrensning knyttet til type næringsaktivitet og om aktøren har inntekter fra offentlige myndigheter.

Etter Statistisk sentralbyrås (SSB) syn bør det presiseres om begrepet «velferdstjenester» er ment å avgrense registreringen til bestemte næringer.

Klassifisering foretatt for statistiske formål bør ikke utløse juridiske rettigheter eller plikter. Dersom det gjøres, vil aktører få incentiver til å påvirke klassifiseringene, noe som gir statistikkmyndigheten en kontrolloppgave utenfor eget ansvarsområde. Statistisk sentralbyrå støtter derfor forslaget om at det utarbeides en egen juridisk definisjon av ideelle velferdsaktører som kan brukes i forbindelse med f.eks. anskaffelser og tilskuddsordninger, og at det etableres et register med ansvar for klassifiseringen av enheter.

Statistisk sentralbyrå gjør imidlertid oppmerksom på at når det etableres en norsk juridisk definisjon som avviker fra en internasjonal statistisk definisjon kan det skape usikkerhet dersom det brukes likelydende begreper. Det krever derfor tydelighet overfor brukere om hvilke begreper som nyttes.

Utvalget foreslår en generell definisjon av ideelle velferdsaktører, men kun registreringsrett for aktører som mottar offentlig finansiering. Definisjonen er altså videre enn omfanget av enheter med mulig

registreringsrett. Hvis et register over velferdsaktører skal kunne benyttes til å utarbeide bedre statistikk over frivillige og ideelle organisasjoner vil det være nødvendig at registeret er fullstendig. Statistisk sentralbyrå anbefaler derfor at registrering skal være pliktig for de enhetene som faller under utvalgets definisjon og som mottar finansiering fra det offentlige. (Fra et statistisk perspektiv er det ønskelig at også enheter som ikke leverer til det offentlige finnes i registeret, men det ville antagelig være vanskelig å pålegge en slik plikt for de som ikke mottar finansiering.) Det bør også være et krav at det er oversikt over alle enheter under felles ledelse eller eierskap, bl.a. for å utarbeide statistikk basert på «statistiske enheter».

Med vennlig hilsen

Administrerende direktør
Geir Axelsen

Kopi til Finansdepartement.